

Invoeringsregeling Omgevingswet

‘Besturen op lokaal niveau wordt weer leuk’

Eind 2014 is Co Verdaas aangesteld als bestuurlijk verkenner voor de implementatie van de Omgevingswet. Onder zijn leiding is toegewerkt naar een akkoord waarin het rijk, de VNG, het IPO en de UvW afspraken hebben gemaakt over de invoering van de Omgevingswet. Verdaas is vrijwel zijn hele carrière betrokken bij dit onderwerp: hoe ziet hij deze laatste fase?

Het bestuursakkoord over de Omgevingswet is op 1 juli jl. ondertekend door de stakeholders en heeft als doel om de gezamenlijke koers te bepalen. Hierdoor kan de wet op een goede manier worden gebruikt vanaf het moment dat die in werking treedt, naar verwachting in 2018.

Wat gaat er veranderen door de Omgevingswet?
Verdaas: ‘Er is een enorme stelselherziening, maar in grote lijnen komt het neer op meer decentrale beslissingsruimte aan de voorkant bij afwegingen van ruimtelijke aard, gecombineerd met een integrale afweging van alle betrokken belangen.

Randvoorwaarden daarbij zijn transparante en volledige informatievoorziening, en een andere rol voor de decentrale overheden: proactief, meedenkend, ondernemend.’

Begeleiding bij invoering van de wet

Door grotere keuzevrijheid op lokaal niveau kan met de Omgevingswet beter worden ingespeeld op de behoeften van initiatiefnemers en belanghebbenden. Hiervoor is niet alleen een goede wet nodig, maar moeten alle partijen hun werkwijze aanpassen aan de bedoelingen van de wet. Om maatwerk te kunnen leveren nemen alle partijen (rijk, VNG, IPO en UvW) actie voor de on-

dersteuning van dit overgangsproces voor hun eigen achterban. Een gezamenlijke ‘Programmaraad implementatie’ coördineert de samenhang tussen de ondersteuning. Nooit eerder is er zo’n participatief wetgevingstraject gevoerd, waarbij in de uiteindelijke wet wordt geleerd van de ervaringen uit de praktijk, aldus Verdaas.

‘De echte winst van deze wet ligt erin dat een decentrale overheid straks één indicatieve omgevingsvisie en één omgevingsplan opstelt. Dat is een enorm verschil met de huidige situatie, waarin voor sommige gebieden wel tientallen plannen kunnen

bestaan. Voor partijen met een sectoraal belang kan dat bedreigend zijn. De wet dwingt immers niet af dat voor een bepaald belang wordt gekozen, alleen dat een belang wordt meegenomen in de politieke afweging. Maar ik geef je op een briefje dat juist een breed gedragen belang, zoals het drinkwaterbelang, uiteindelijk beter af is. Niemand zal het bij een integrale afweging in zijn hoofd halen om te zeggen: 'Och, dat drinkwaterbelang, dat doen we even een onsje minder'. Daar kom je door de toegewonnen transparantie ook niet mee weg als bestuurder. Belangen die zelf niet kunnen praten, komen door de integrale afweging op het juiste moment aan de voorzijde al aan de orde, al dan niet aangekaart door onvermoede ambassadeurs, zoals omwonenden of andere betrokkenen. In die zin is de nieuwe Omgevingswet een emancipatieproces voor de burgers, een zegen voor de democratie. En voor bestuurders ontstaat meer flexibiliteit: deze wet maakt besturen op lokaal niveau weer leuk!

Verdaas vervolgt: 'Om de gewenste mate van transparantie te bereiken moet op termijn alle betrokken informatie voor iedereen op dezelfde manier ontsloten zijn, via basisregistraties en informatiehuizen. Dat geeft de samenleving enorme positieve krachten voor inspraak en participatie. De drinkwatersector krijgt er straks gratis tienduizenden belangenbehartigers bij, die mee gaan kijken met wat de overheid doet. In die zin is dit ook een zeer moderne wet, die goed aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving.'

Wat zijn de belangrijkste volgende stappen op weg naar een goed functionerende Omgevingswet? Zijn er valkuilen waar de stakeholders op moeten letten?

Verdaas: 'Vooropgesteld: het is formidabel dat de wet er nu ligt, dat had ik een paar jaar geleden niet durven dromen. Maar het succes van de wet wordt straks bepaald in het werkveld. Alle stakeholders – provincies en gemeenten voorop – zullen moeten wennen aan een nieuwe manier van werken. En dat zal nog wat tijd nodig hebben. Daarbij moeten we nu eerst de 26 wetten en uitvoeringsregelingen terugbrengen tot vier AMvB's. Daar zal het maatschappelijk debat zich de komende tijd op richten.'

Amendement Van Veldhoven

Het voorstel voor de Omgevingswet is op 1 juli met grote meerderheid aangenomen door de Tweede Kamer. Daarbij is onder andere een amendement Van Veldhoven/De Vries aangenomen, dat overheden bij het uitoefenen van hun taken en bevoegdheden verplicht rekening te houden met het nationale belang van duurzame bescherming van de openbare drinkwatervoorziening.

Hoe zal het drinkwaterbelang volgens u verder worden ingebed in de regelgeving?

Verdaas: 'De kaderwet is aangenomen; op het ministerie van IenM wordt nu gewerkt aan de materiële invulling, in de vorm van de AMvB's, de algemene maatregelen van bestuur. Binnenkort zullen alle stakeholders, waaronder de drinkwatersector, in een consultatieronde daar hun visie op kunnen geven. En ook de Tweede Kamer kijkt natuurlijk mee. Daarbij is het belangrijk te realiseren dat de Omgevingswet zelf nu wel een passage bevat over het nationale belang van de drinkwatervoorziening, maar dat dat dus nog wel 'in het echt' geregeld moet worden.'

Hoe denkt u dat het amendement Van Veldhoven/De Vries zal doorwerken in het spel tussen provincie, gemeente en drinkwaterbedrijven? Wat verwacht u in dit dossier nog van de drinkwaterbedrijven?

Verdaas: 'Volgens mij is iedereen het erover eens dat de drinkwatervoorziening een groot nationaal belang is. Ik zie het amendement als een bevestiging daarvan. Het is al geborgd door een Europese richtlijn, dus nog een keer opnemen in een wet vind ik

---

'EEN ZEGEN VOOR DE DEMOCRATIE'

---

eigenlijk niet nodig. Volgens mij kan de sector ervan uitgaan dat het drinkwaterbelang breed wordt erkend en goed is geborgd. Ik zou zeggen: 'Ontleen daar vertrouwen aan en ga vanuit dat zelfbewustzijn aan de slag met de Omgevingswet.'

'Ik denk dat het nationale belang dat de drinkwatervoorziening is, bij uitstek geschikt is om als voorbeeld te dienen van de nieuwe manier van denken en werken binnen de Omgevingswet. De sector zou haar belang aan de voorzijde van het proces op tafel kunnen leggen om te zien op welke manier het – eventueel door een andere partij – kan worden behartigd en misschien zelfs beter kan worden beschermd. Durf te delen. Dat kan alleen als je vanaf het begin van een proces met elkaar in gesprek bent en het vergt bovendien van alle betrokkenen een open en proactieve houding. Stakeholders moeten gezamenlijk op zoek naar kansen, in plaats van bedreigingen. Uit mijn praktijk als gedeputeerde in Gelderland heb ik legio voorbeelden van deze manier van werken, bijvoorbeeld op het gebied van monumentenzorg of natuurbeheer. Wat dat betreft kan de Omgevingswet ons nog veel moois brengen.'

Co Verdaas: 'Drinkwaterbelang is beter af in Omgevingswet'.